

3. Változások a (kellék)szavatosság körében

3.1 Szavatossági igények

Az új PTK. által bevezetett szabály alapján a második lépcsőben szereplő igényekre való áttérésre akkor is van joga a fogyasztónak, ha a kijavításhoz, kicseréléshez fűződő érdeke megszűnt. A fogyasztónak a vállalkozás általi kijavításhoz, kicseréléshez fűződő érdekmúlását bizonyítani kell.

Hangsúlyosabban jeleníti meg az új PTK. a fogyasztó azon jogát, hogy a hibát az eladó költségére maga kijavíthatja vagy mással kijavíttathatja, azáltal, hogy nem különállóan, hanem a második lépcsőben található másik két igény (árleszállítás és elállás) között szerepelteti. Mindez azonban érdemi változást nem jelent, a gyakorlatban a régi Ptk. alapján is ugyanolyan „másodlagos” igényként lehetett érvényesíteni ezt a jogot.

Mivel az új PTK. semmilyen, a kellékszavatosságra vonatkozó szabálytól nem engedi a fogyasztó hátrányára való eltérést, ezért továbbra is elmondható, hogy fogyasztó és vállalkozás közötti szerződésben **semmis az a kikötés is, amely a szavatossági jogoknak a törvényben meghatározott sorrendjétől a fogyasztó hátrányára tér el.**

3.2 Szavatossággal kapcsolatos határidők

Az új PTK. a kellékszavatosság igényérvényesítési határidejének egész szabályozási rendjét átalakította. A határidők kapcsán **az új PTK. legfontosabb rendelkezése, hogy megszüntette a jogvesztő határidőket**, így a kellékszavatossági igények érvényesítésére kizárólag elévülési jellegű határidők vonatkoznak, melyek az elévülés nyugvásának szabályai szerint meghosszabbodnak, illetve megszakadás esetén újrakezdődnek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy **megszűnt a szavatossági jogok érvényesítésének (a régi Ptk. 308/A § (1) és (2) bekezdésében szabályozott) azon korlátja, miszerint fogyasztói szerződésben a teljesítést követő 3 éven túl (vagy az ennél hosszabb, jogszabályban meghatározott kötelező alkalmassági időn túl) már nem érvényesíthető szavatossági jog.**

A fogyasztó - a korábbi szabályozáshoz hasonlóan - a teljesítés időpontjától számított kétéves elévülési határidő alatt érvényesítheti szavatossági igényeit.

Az új PTK. szabályozására figyelemmel **nem csak az egész dologra vagy jelentősebb részére kezdődik újból a kellékszavatossági igény elévülése, hanem a dolognak a kicseréléssel vagy a kijavítással érintett (bármilyen) részére is.**

Fontos, hogy az új PTK. kifejezetten **kizárja az elévülés újbóli nyugvását az egyéves és három hónapos „végső határidő” alatt**, azaz abban az esetben nem nyugodhat az elévülés, ha a korábbi nyugvás miatt az elévülési időből már kevesebb, mint egy év, illetve három hónap van hátra („nyugvás nyugvása kizárt”).

3.3 Bizonyítási teher és költségviselés

A szavatossági kötelezettség teljesítésével kapcsolatos költségek a jogszabályváltozások után is a kötelezettet (vállalkozást) terhelik. Az új PTK. költségviseléssel kapcsolatos új szabálya azonban, hogy az megoszlik a felek között, **ha a dolog meghibásodásában közrehatott a fogyasztó karbantartási kötelezettségének elmulasztása. Akkor** minősül mulasztásnak a karbantartás hiánya a fogyasztó részéről, ha a dolog **karbantartására vonatkozó** ismeretekkel rendelkezett, vagy **ha a kötelezett e tekintetben tájékoztatási kötelezettségének eleget tett** (például olyan használati-kezelési útmutatót kapott, mely a karbantartási előírásokat is tartalmazza). Ekkor **a felmerült költségeket a jogosult közrehatása arányában köteles viselni.**

Változatlanul él azon szabály, miszerint fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt, kivéve, ha e vélelem a dolog természetével vagy a hiba jellegével összeegyeztethetetlen. Az első hat hónapban tehát a vállalkozás oldalán van a bizonyítási teher, neki kell bizonyítania, hogy a fogyasztónak eladott dolog a teljesítés időpontjában megfelelt a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. Hat hónapon túl azonban már a fogyasztónak kell bizonyítania, hogy a termék hibás volt.

3.4 Egyéb változások

A szavatossági felelősség alóli mentesülés körében az új PTK. az általános szabályoknál nem tartalmazza külön **a jogosult által adott anyag hibája miatti mentesülés** esetét. Ennek az az oka, hogy ez a szabály **átkerült** a valamilyen eredmény létrehozására irányuló (jellemzően **vállalkozási**) **szerződésekre vonatkozó rendelkezések közé**, ahová ez jobban illik; hiszen ezeknél a jogviszonyoknál jellemző, hogy a vállalkozó nem csak „hozott anyagból” dolgozik.

Bár az új PTK. nem nevesíti **a szolgáltatott dolog szakszerűtlen összeszerelését** (azaz, ha a szerelésre a szerződés alapján kerül sor, és azt az eladó, vagy annak képviselője végzi el) mint hibás teljesítést, azonban ebben az esetben is hibás teljesítésről beszélhetünk, ugyanis a kötelezett által végzett szerelés is része a szerződés teljesítésének. Ha az összeszerelést **a fogyasztó végzi el**, a szakszerűtlen **összeszerelés** szintén hibás teljesítésnek tekinthető (függetlenül attól, hogy ezt az esetet sem nevesíti az új PTK.), ha az a **termékhez adott használati útmutató hibájára vezethető vissza**, mivel az is a jogszabályban megállapított minőségi követelmények megsértését jelenti.